

SAUGOS IR SVEIKATOS KULTŪRA BEI PROFESINĖS SVEIKATOS PASLAUGOS APDIRBAMOSIOS GAMYBOS ĮMONĖSE

Projekto vadovas: Dr. Saulius Vainauskas

Atsakinga vykdytoja: Lolita Pilipavičienė

Konsultantas: Dr. Romualdas Gurevičius

Projekto vykdymo laikotarpis: 2014 m.

Tyrimas vykdytas vadovaujantis Higienos instituto 2013 m. veiklos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. V-626. Lietuvoje trūksta su profesinės sveikatos priežiūra susijusių tyrimų, atliktų apdirbamosios gamybos įmonėse, bei iki šiol nebuvo atlikta tyrimų, nagrinėjančių saugos ir sveikatos kultūrą Lietuvos įmonėse. Šis tyrimas – taip pat pirmasis tyrimas Lietuvoje, nagrinėjantis įmonėse dirbančių medicininių išsilavinimą turinčių specialistų įtaką profesinės sveikatos paslaugų apimtims ir naudingumui.

Tyrimo tikslas – nustatyti saugos ir sveikatos kultūrą bei darbuotojams teikiamas ir jų pageidaujamas profesinės sveikatos paslaugas Lietuvos apdirbamosios gamybos įmonėse.

Uždaviniai:

1. Aprašyti saugos ir sveikatos kultūrą įmonėse.
2. Įvertinti profesinės sveikatos paslaugų darbuotojams suteikimo apimtį įmonėse ir jų naudingumą.
3. Aprašyti darbuotojų pageidavimus dėl teiktinų profesinės sveikatos paslaugų.
4. Nustatyti įmonėje dirbančio medicininių išsilavinimą turinčio specialisto įtaką teikiamų profesinės sveikatos paslaugų apimtims ir naudingumui.

Medžiaga ir metodai.

2014 m. balandžio mėn. gavus Lietuvos Bioetikos komiteto leidimą atlikti tyrimą, kvietimas dalyvauti tyrime buvo išsiųstas atsitiktinai atrinktomis Lietuvos apdirbamosios gamybos įmonėms. Tiriamoji populiacija – darbuotojai, dirbantys gamybiniuose padaliniuose. Tyrimo instrumentai – įmonės apklausos protokolas bei anketa darbuotojams. Iš viso išdalinta 500 anketų, grąžintos 475 anketos (95 proc.), atmestos 98 anketos (20,6 proc. grąžintų anketų), analizuotos 377 anketos. Įmonės apklausos protokolą užpildė visos 20 tyrime dalyvavusių įmonių.

Pagrindiniai rezultatai. Parengta tiriamojo darbo baigiamoji ataskaita, kuri 2015 m. kovo 5 d. patvirtinta HI Metodinės komisijos posėdyje.

Penkiais iš septynių tirtų aspektų saugos ir sveikatos kultūra įmonėse buvo pozityvi. Tyrimas atskleidė šiuos įmonių saugos ir sveikatos kultūros trūkumus: (1) tik mažuma darbuotojų dalyvauja su darbu susijusios rizikos vertinime; (2) darbuotojai retai būna pagiriami už saugų elgesį darbe. Tik labai nedidelė dalis darbuotojų dalyvavo sveikatos stiprinimo veiklose (3,7-13,0 proc.). Jei darbuotojai šiose veiklose dalyvavo, dažniausiai jos buvo naudingos. Kitos profesinės sveikatos paslaugos įmonėse (pirmosios pagalbos mokymai, pasiūlymas pasiskiepyti, supažindinimas su profilaktinio sveikatos tikrinimo rezultatais) buvo suteikiamos dažniau. 67,3 proc. respondentų pageidavo, kad per artimiausius 12 mėn. darbe būtų vykdomos sveikatos stiprinimo veiklos (mokymai, mankštos, prevencinės programos ir pan.), 58,8 proc. respondentų pageidavo ir kitų profesinės sveikatos paslaugų. Įmonių, kuriose dirbo medicininių išsilavinimą turintis specialistas, darbuotojai dažniau dalyvavo pirmosios pagalbos mokymuose, jiems dažniau buvo pasiūlyta galimybė pasiskiepyti darbe, jie du kartus dažniau buvo paskiepyti darbe nuo užkrečiamos ligos.

Remiantis tyrimo medžiaga bus parengtos metodinės rekomendacijos „Kaip pagerinti saugos ir sveikatos kultūrą įmonėse“.

Daugiau informacijos suteiks Lolita Pilipavičienė, tel. (85)2122589, el. paštu: lolita.pilipaviciene@dmc.lt.